

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Casa de păstrare din Săliște. — Necesitatea decretării stabilizării legale a monetei noastre. — Situația — *Cronică:* Institutul de credit fonciar (Bodenkredit anstalt) Sibiu. Termenul alegerilor pentru Consiliile de administrație ale Camerelor de comerț și industrie. Cămisar al guvernului la Banca Națională a României. Bănci românești. Banenote false à Lei 1000. Soc. Riunione Adriatica di Sicurtà din Triest. Activitatea bursei în anul 1928. Taxa scontului. Renta română a împrumutului cotată la Paris. Cum se prezintă câmpul la 10 Aprilie 1929. — Dividendele ce plătesc băncile pe anul 1928. — Situațiunea sumară a Băneii Naționale a României. — Cursul Valorilor la București.

Casa de Păstrare din Săliște

În 11 l. c. s'a ținut adunarea generală ordinară a acestui institut, pe lângă o participare corespunzătoare a acționarilor și a capitalului societar.

În împrejurări normale, despre adunarea generală a unui institut de provincie mijlociu, în „Revista Economică” s'ar fi luat notă de vreo câteva rânduri, scoțându-se în evidență schimbarea obvenită în cifrele diferitelor conturi, eventualul progres în dezvoltarea operațiunilor și menționarea beneficiului realizat.

În împrejurările anormale în care a ajuns acest institut, trebuie să cer conducerii revistei îngăduință de-a mă ocupa mai pe larg cu situațiunea lui, pentru orientarea nu numai a acționarilor și deponenților, ci și pentru publicul cetitor care poartă interes de cauză, și care a fost neplăcut atins de criza ce-a izbucnit la această bancă.

Adunarea a fost deschisă de președintele institutului, dl protopop Dr. Dumitru Borcia, care în vorbirea sa, a mărturisit că consiliile alese la sfârșitul anului trecut, cu multă îngrijorare a primit asupra lor

sarcina conducerii și a controlului, — și a accentuat că întrucât și deponenții cari până în prezent au întârziat a acorda institutului moratorul cerut, își vor împlini în interesul binepriceput al lor, datorința ce-o au față de institut, — cu sprijinul creditorilor bancari se va ajunge la finta dorită de-a salva institutul, pentru a salva prin el interesele economice a întregului ținut.

Bilanțul ce s'a prezentat adunării generale din partea consiliilor, fiind bilanț de lichidare integrală a unor întreprinderi comerciale și industriale nereușite, — el nu putea să se încheie, decât cu evidențierea pierderii îndurată la întreprinderi.

Această pierdere însă — întrucât se va putea asigura o lucrare liniștită la institut — se va stinge din venitul ce se va realiza în curgerea anului prezent.

Ajuns la acest punct, depinde reculegerea institutului de ținuta deponenților și îndeosebi a acelor dintre ei, cari cred că îndreptând arma încărcată spre pieptul institutului, vor putea stoarce pentru dâșii favoruri ilicite, în detrimentul acelor deponenți, cari la sfatul tuturor factorilor înțelegători și binevoitori, au adus jertfă efectivă și s'au angajat la o îndelungată răbdare pentru salvarea intereselor masei.

Expertul autorizat, dl profesor la Academia Comercială din Cluj, Dr. Sabin Cioran, care a fost consultat asupra bilanțului de lichidare și care a făcut o expertiză amănunțită, s'a exprimat limpede și fără șovăire, că institutul se poate reculege, dacă deponenții sunt înțelegători ai situațiunii și nu se impacientează, ci așteaptă normalizarea lucrurilor cu în-

credere în conducătorii actuali, cari depun stăruitoare muncă pentru asigurarea unui rezultat, care să inspire legitime speranțe în refacerea cât mai apropiată a institutului.

Domnia-Sa stăruie la conducerea institutului, ca să facă toți pașii cu puțință, ca creditul de sanare acordat de „Banca Națională a României“ cu sprijinul generos al inst. „Albina“ Sibiu, să fie majorat în mod simțitor, prin participarea la garantarea lui, din partea unui grup de bănci, — precum a fost cazul și la alte institute de ale noastre, ajunse în suferință, în urma unor întreprinderi comerciale și industriale, cari au dat greș din cauza banilor scumpi de pe piață și a conjecurilor nefaste, ale anilor de criză din urmă.

Înainte de-a urma sfatul bine intenționat al dlui profesor, socot că în rândul întâiu este de datorința celor interesați, ca să se ajute înșiși, ca și Dumnezeu să le ajute.

Numai dacă cei interesați arată râvnă și aduc jertfe întru întărirea institutului, se poate nădăjdui recâștigarea încrederii publicului creditor, și se poate aștepta la mărirea ajutorului.

Comisiunea de anchetă constituită de către adunarea generală ordinară din anul trecut — despre care se credea că va fi „ciumă“, dar s'a dovedit că e „mumă“ — însași a ajuns la concluziunea, că prima ființă ce trebuie avută înaintea ochilor: *salvarea* institutului în interesul deponenților și al acționarilor, se poate ajunge, numai prin întărirea institutului, prin emitere de acțiuni de prioritate, și face apel călduros către administrația din trecut, a căror răspundere e ținută în suspens, să premerge cu exemplu bun, subscriind o parte corespunzătoare puterilor lor de prestare, la capitalul nou.

Discutând modul de refacere și de reculegere al institutului, cu mai mulți reprezentanți ai factorilor financiari de greutate, am ajuns la convingerea că această refacere și reculegere nu se poate înfăptui, numai dacă pot avea loc operațiunile de sanare, pe care le cuprind în următoarele puncte:

1. Mâna de ajutor a vechilor acționari cari sunt în măsură de-a putea subscrie pentru mântuirea capitalului lor fundamental, — acțiuni de prioritate.

În rândul întâiu, membrii consiliilor din trecut, în a căror eră s'a produs criza ce bântue la institut, — să premerge cu subscripțiunea lor, de capital nou.

În rândul al doilea, băncile cari au acțiuni fundamentale la institut, să nu ezite de-a subscrie acțiuni de prioritate, în număr și valoare al acțiunilor fundamentale ce le posed.

În rândul al treilea, „Solidaritatea“ asociația institutelor financiare române de dincoace de Carpați — în a căror frunte stau bărbați specialiști, bine acreditați în afaceri financiare, precum sunt dnii prof. Ioan I. Lapedatu, director la „Banca Națională a României“ ca președinte, — Constantin Popp, directorul executiv al institutului „Albina“ din Sibiu, ca vice-președinte și Adrian Cristea, directorul Sucursalei, din Sibiu, „Banca Centrală“, ca secretar — să lanseze un apel animator către toate băncile membre a asociației de mai sus, pentru a subscrie numărul de acțiuni de prioritate ce se va repartiza asupra lor, dând astfel un sprijin eficace institutului în suferință, pentru a se reculege și reface.

În rândul al patrulea, e datorința morală a deponenților, ca din capitalul deponizat la institut și în prezent blocat, — să subscrie acțiuni de prioritate, a căror rentabilitate în viitorul apropiat, să-i compenseze pentru jertfa adusă prin blocare, — și totodată să întărească temeliiile așezământului de care îi leagă interesele lor materiale.

2. Stăruința fără preget a conducătorilor actuali, pentru a deslega și a da circulațiunii, capitalurile ce sunt investite în imobile construite și în alte active arătate în bilanș, cari azi nu au rentabilitate, ori numai una foarte redusă, și prin urmare nu contribuie la sporirea venitelor anuale ale institutului.

În special, va trebui să intervină cu tot adinsul la Ministerul Instrucțiunii Publice, pentru efectuarea târgului încheiat cu Lei 5,200.000 — pentru așa zisa „Casa Națională“ și a Fabricii de tâmplărie, pe seama școalei industriale, care este deja în deplină funcțiune, în comuna Săliște.

Trebuie să se caute cumpărător pentru edificiul ce-l posedă institutul în comuna Mercurea, edificiu care astăzi, nu are rentabilitatea corespunzătoare capitalului

investit în el și azi reprezintă circa Lei 3,200.000.

Comuna politică Săliște, va trebui înduplecată cu concursul și sfatul autorităților superioare, ca să cumpere îndărăt dela „Cassa de Păstrare“ edificiul său clădit în piața Săliștei, cu prețul original de Lei aur 100.000, — pentru adăpostirea propriilor ei birouri, precum și a birourilor altor autorități justițiare și administrative, cari sunt adăpostite în case închiriate uneori necorespunzătoare oficiilor.

Deasemenea trebuie căutat ca ofertul cu suma de Lei 600.000 — făcut de institut, Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe române din Sibiu, pentru cumpărarea imobilului construit în comuna Orlat, în scopul instalării unei capele pentru credincioșii bisericii ortodoxe române de acolo, cari în prezent sunt în număr însemnat și suficient pentru crearea unei noi parohii, — să fie primit și prețul imobilului lichidat.

În fine administratorii institutului, trebuie să insiste în continuu ca bunurile rămase dela întreprinderi și trecute între activele institutului, să fie prefăcute împreună cu creanțele sub incasso, în valori lichide pentruca capitalurile plasate în aceste bunuri și creanțe, să fie predate circulațiunii în operațiuni bancare.

3. La refacerea institutului joacă un rol însemnat și reducerea cheltuielilor de regie, la proporțiuni normale. Aceste cheltuieli în viitor nu vor putea trece peste 7% a venitului brut al institutului. Astfel și prin reducerea regiei s'ar sprijini acțiunea de însănătoșire, inițiată de „Banca Națională a României“ în mod excepțional de binevoitor, cu munificența încurajare a institutului „Albina“ din Sibiu.

Implinite cele expuse în punctele precedente, sunt sigur că majorarea creditului special, preconizată de dl profesor Dr. Sabin Cioran, ca expert autorizat, s'ar face mai ușor și mai de grabă, și institutul intrat în ogașe normale, ar putea lua în curând rolul său din trecut, și s'ar ridica iarăși la acel nivel pe care l-a avut, spre binele și în folosul economiei naționale a locuitorilor, din ținutul în care s'a extins activitatea sa profesională.

Iar publicul creditor — deponenți și acționari — azi încă îngrijorați și cuprinși de-o legitimă temere pentru avutul lor, — ar putea răsufla mai ușor și ar acorda

din nou, institutului deplină încredere, fără care o prielnică lucrare este eschisă.

Sibiu, la 18 Aprilie 1929.

(ss.) *Petre Drăghiciu, sen.*
administrator actual al institutului.

Necesitatea decretării stabilizării legale a monetei noastre.

N'avem intenția să insistăm asupra cauzelor inflației monetare îndeobște cunoscute, a satisfacerii nevoilor Statului prin emisiune de bilete fără acoperire legală, precum și asupra reper-cusiunilor ei.

Se poate constata însă că, grija factorilor răspunzători în toate țările a fost îndreptată către acelaș scop, restabilirea și îmbunătățirea prin orice mijloace posibile a dezechilibrului produs în circulațiunea monetară prin inflație — perturbare care s'a răsfânt atât asupra schimbului general al valorilor, cât și asupra bugetului Statului.

Pentru a se pune capăt acestei situațiuni s'a încercat la noi în România ani de rândul revalorizarea treptată a monetei, prin retragerea continuă din circulațiune a biletelor fără acoperire legală.

Circumstanțe speciale au împiedecat ajungerea scopului, căci o condițiune esențială pentru revalorizare în sensul prevederilor de mai sus, pretindea o balanță comercială perfect activă, care nu se putea obține decât printr'o producție, care ar fi trebuit să ia proporții uriașe, activând astfel comerțul țării; o politică economică bine îndrumată și mai ales devotament civic. Din cauza ruinării utilajului agricol și industrial, a desorganizării transporturilor pe căile ferate, a finanțării în mare parte a importului inutil de către bănci, precum și a dobânzilor oneroase suportate de toate economiile productive ale țării, ne-am găsit în imposibilitate de a face față acestor cerințe.

Cursul monetei noastre fiind atât de scăzut, admitând chiar cazul unei producțiuni excepționale, revalorizarea ar fi provocat perturbațiuni poate chiar mai grave decât inflația, datorită nesiguranței monetare, ce s'ar fi creat în raporturile comerciale și publice, prin nestabilitatea valorii banului, în drumul îndelungatei refaceri.

Întreprinderile mari particulare pentru adaptarea capitalului lor circulant la puterea de achiziție nestabilă a monetei noastre, deci pentru a putea face față reorganizării și intensificării producțiilor, au fost nevoite să recurgă la credite de lungă durată, din care cauză, de câțiva ani asistăm la cea mai grozavă criză de numerar,

care ne-a determinat să majorăm inflația în loc să o diminuăm.

Revalorizarea preconizată neputând fi deci înfăptuită în asemenea condițiuni, a fost nevoie să se mențină situațiunea de fapt.

Ori este știut că, țările cu o valută scăzută sunt avantajate la export, întrucât pot vinde mai eficient produsele lor și sunt desavantajate la import.

Ar fi logic deci ca România cu inflație monetară să-și fi activat la maximum posibil exportul petrolului, lemnului și cerealelor și să-și fi redus importul.

Printr'o politică vamală greșită, — taxe exagerate la export — am desconsiderat complet concurența produselor noastre pe piețele internaționale și în consecință s'au pierdut cele mai vechi debușuri ce le aveam. E suficient să amintim de petrolul adunat în rezervoare, ce nu s'a putut vinde, de lemnăria, care din lipsă de cereri a putrezit prin găuri, cum și de cerealele, cari din cauza taxelor mari nu s'au putut exporta.

În fața acestei situațiuni ne-având măcar siguranța valorii monetei noastre, după lungi și grele sforțări, s'a ajuns la singura soluție asanatoare, aceea de a fixa valoarea Leului la paritatea actuală aur, deci la un curs constant garantat prin suficiente mijloace economice și legale.

În urma acordului stabilit de Banca Națională cu cele 14 bănci de emisiune europene, pentru sprijinirea valutei noastre, cum și prin împrumutul de 100 milioane dolari (în devize aur) de curând încheiat, putem spera că, stabilitatea monetei va fi asigurată.

Se știe că, în 1914 Banca Națională avea o circulație de peste 600 mil. Lei aur, ceea ce corespunde aproximativ 80 Lei aur de locuitor. Dacă raportăm această cifră la $17\frac{1}{2}$ mil. populațiunea României de astăzi, se poate vedea că cuantumul emisiunii viitoare ar trebui să fie de cel puțin $1\frac{1}{2}$ miliarde Lei aur, sau transformând această sumă la cursul actual de stabilizare, ar corespunde unei circulații fiduciare de peste 42 miliarde Lei față de cele 21 miliarde cât avem în prezent...

Cum aproape întreg împrumutul contractat în străinătate va fi vărsat Băncii Naționale și deci acoperirea legală aur de 33—40% necesară circulației fiduciare va fi depășită, ținând seamă de criza actuală de numerar, va trebui să se procedeze la majorarea emisiunii pentru a se putea asigura reorganizarea economiei naționale.

Dar ca producțiunea țării să poată funcționa în condițiuni normale, concomitent cu stabilizarea legală odată înfăptuită, se impun o mulțime de operațiuni ulterioare a căror dificultăți nu vor fi ușor de învins.

Da fi necesară adaptarea întregii economii a țării la noul curs fixat la paritatea aur și deci reevaluarea și contabilizarea tuturor bunurilor Statului și a particularilor. Printr'o lege specială vor trebui să fie fixate normele pentru unificarea evaluărilor din inventar stabilindu-se modalitățile perceperii impozitelor și a interpretării legilor producătoare de venit ca legea taxelor, timbrelor, de domenii, amenzi etc.

Cât privește bugetul Statului el va trebui să fie permanent echilibrat și adaptat noilor necesități. Tariful vamal să fie astfel întocmit încât producția sănătoasă a țării să recâștige debușurile pierdute și totodată să fie la adăpostul dumping-urilor internaționale, iar prin mici taxe la importul articolelor de prima necesitate să se asigure eficiența consumului.

În această mare operă de asanare financiară Institutul nostru de emisiune — prin autonomia ce i s'a creat — va avea un rol covârșitor.

Toate investițiunile ei de lungă durată fiind preluate de către Stat prin disponibilul creat, va trebui să se mărginească la operațiuni de scont pur comerciale de scurtă durată și prin aceasta toate ramurile productive ale țării vor putea beneficia de dobânzi reduse.

Prin Casa Autonomă înființată odată cu decretarea stabilizării — și care concentrează și îndrumă toate monopolurile Statului — se asigură plata anuităților împrumuturilor străine contractate de Stat, — căci împrumutul de stabilizare a fost acordat de finanțării străine acestei instituțiuni a Statului Român.

Adevărata stare economică și de progres a tuturor factorilor de producțiune a țării, nu o vom cunoaște decât după reevaluarea inventarului lor în baza etalonului aur. Și numai după ce întreprinderile se vor fi adaptat unei mai bune îndrumări financiare, vom putea spera într'o ușurare a situațiunei împovărătoare în care ne sbuciumăm astăzi.

Dr. T. Necșa.

Situația.

Situația pieței este foarte grea. Cu toate că dobânzile și în provincie sunt maximum 20%, iar în capitală se capătă bani chiar cu 12%, posibilitatea de a pune la cale vreo afacere este foarte redusă. Bani se află cu ușurință pentru ipoteci rangul întâiu, sau gaj de efecte de bursă. Pentru orice altfel de combinațiuni nu sunt mijloace de a le realiza. Cu un cuvânt situația este dintre cele mai nelămurite. În 6 cert. a apărut ultima dare de seamă a Băncii Naționale a României. După aceasta stocul hiletelor în circulație e mai mic față de ultima situație, iar creșterea scontului

nu-i exclus să se egalizeze prin scăderea stocului de devize. În Franța, la timpul său, dl Rist a fost chemat în fruntea Băncii Franței, și a salvat situația fărăi sale. Să presupunem că și la noi se va achita de datoria ce i se incumbă. De fapt în situația nelămurită în care ne aflăm, după părerea mea unicul dl Rist este chemat a ne da îndrumările, spre a eși din impas. Să așteptăm, în speranța, că dl Rist ni le va da.

*

Acum câteva luni un venerabil domn profesor din Craiova — numele nu îl dau — mi-a povestit o foarte instructivă poveste din viața sa. După terminarea prelegerilor mergea la aperitive cu un prieten, se despărțea de acesta, mergea eu al doilea, apoi eu al treilea, în fine mai mânca bine și acasă. Cu toate acestea scurt după mâncare i se făcea foame, și pe de-asupra, în loc să se îngrășe, scădea ca greutate. Dăzându-se în o astfel de situație a consultat mai mulți medici, dintre cari unul a constatat că are panglica solitară. A început tratamentul contra acesteia cu succes, și în scurtă vreme și-a revenit.

În același situație este și organismul statului nostru. În ultimii ani el a fost în continuu flămând, cu toate că i se dădea tot mai mult și mai mult de mâncare.

Ultimul guvern a avut fericirea să-i constate boala și să-i înceapă curățirea organismului. În săptămânile din urmă, aceasta a fost cam radicală. Primul a fost dl Ministru al finanțelor, care a constatat fraude de sute de milioane la departamentul Dsale. Mai apoi dl Madgearu a avut fericirea de a purifica departamentul comunicațiilor de dnii, cari au ruinat complect calea ferată.

*

Pe lângă aceștia mai sunt și alți factori, cari împlădescă orice progres.

Doi „boangheni“ ardeleni, nu importă că sunt unguri sau jidovi, au avut fericita inspirație de-a construi în București, la Șosea, pe terenul școalei de sericicultură un strand. Ministerul de agricultură — ca proprietarul terenului — le-a încuviințat lucrarea, în care terenul constituia cel mai mic aport. Prin acest strand majoritatea Bucureștenilor lipsiți sau de mijloacele materiale, sau de timpul necesar spre a face vilegiatură în altă parte, ar fi avut un loc corespunzător de recreare pe timpul căldurilor caniculare.

Fiind aceasta lucrare ceva nou pentru Bucureșteni, nu numai întreaga presă, dar chiar și opinia publică, s'a ridicat contra ei. Sub presiunea aceasta dl Ministru Mihalache a fost nevoit să retragă autorizația dată.*)

Dacă cercetăm mai amănunțit situația de

*) Mirosă și a gheșeft! Red.

aici, această opunere a opiniei publice nu trebuie să ne mire. Bucureștiul, oraș cu un milion locuitori, nu are nici o baie aranjată după ultimele cerințe igienice sau de confort. Mai departe vom constata, că afară de porturile Dunărene, nici un oraș al vechitului Regat nu este clădit pe țărmul unui râu mai important. Ba ce-i mai mult, chiar unele dintre orașele porturi Dunărene, sunt situate la câțiva kilometri de Dunăre. Oare ce-i cauza că frații noștri regășeni să tem într'atât de apă?

*

În bursă situația continuă a fi slabă.

Piața devizelor ca și în trecut și în prezent este alimentată exclusiv de Banca Națională.

Piața acțiunilor se prezintă ceva mai slabă față de săptămâna trecută. Singurele Banca Națională, Letea și Clădirea Românească își mențin întrucâtva pozițiile.

Deasemenea sunt susținute rentele.

București.

Remizier.

CRONICĂ.

Institutul de credit fonciar (Bodenkreditanstalt) Sibiu, puternicul institut de bani săsesc din Sibiu, și-a încheiat bilanțul pe 1928 cu active totale de Lei 543.864.745, cu un venit brut de Lei 46.611.268 și un beneficiu net de Lei 6.114.173.

Pozițiile principale din active sunt: Conturi curente și polițe Lei 406.000.000 rotund, apoi Efectele Lei 39 mil. rotund și numerar, disponibilități la bănci etc. Lei 40 mil. rotund.

Frumoase rezerve latente prezintă bilanțul la imobili, evaluate numai cu Lei 1/2 milion rotund.

Dintre pasive sunt de remarcă: Depunerile spre fructificare Lei 340 mil. rotund și fondurile de rezervă cu Lei 35 mil. rotund.

Capitalul societății este Lei 60 mil.

*

Termenul alegerilor pentru Consiliile de administrație ale Camerelor de comerț și industrie a fost fixat prin decret regal, pentru țara întreagă, pe ziua de 26 Mai a. c.

*

Comisar al guvernului la Banca Națională a României a fost numit dl *Savel Rădulescu*, directorul diviziei economice din Ministerul de externe.

Dl Rădulescu este doctor în științele politice și economice dela facultatea de drept din Paris.

*

Bănci românești noi în Ardeal. În Cluj a luat ființă *Casa de credit a agricultorilor din jud. Cluj și Someș*, cu capital social de Lei 1 milion. Membrii Consiliului de administrație sunt dnii:

Dr. Aurel Milea, Silviu Milea, Emeric Pallo, Daleriu Cosma și Virgil Nistor.

Banca Moșilor, institut de credit și de economii este firma unei a doua bănci românești în Huedin, cu capital soc. de Lei 1,500.000, înființată de curând.

În Sebeș-Alba în fine și-a început activitatea „*Banca Poporului*“, institut de credit și economii, cu un capital soc. de Lei 2,000.000. Fundatorii sunt Dr. Ioan Cușuta, Dr. Atanase Moga etc.

*

Bancnote false à Lei 1000 circulă de o vreme în public. Semnele de recunoaștere a acestor bancnote, și anume cele mai importante semne, sunt *marca de apă*. La bancnotele veritabile à Lei 1000, ținute spre lumină, es bine în evidență, sus, la dreapta și la stânga, două *capete romane*, desemnate plastic și frumos și între ele inițialele Băncii Naționale. Dedesupt cifra 1000 imprimată asemenea foarte vizibil. Pe dosul bancnotei veritabile se află sub imprimarea cu apă „1000 Lei“, un mic câmp alb, pe care se vede cifra 1000 imprimată în culoare întunecată.

La bancnotele false *capetele și inițialele* sunt aproape invizibile sau sunt executate neclar ori mai gros. Mai puțin sunt vizibile inițialele. Din contra cifra „1000 Lei“ se vede bine și la bancnotele false, dar privindu-o mai cu atenție se observă imediat falsificarea. Marca de apă „1000“ întunecată, văzută din dosul bancnotei, este spălăcită la falsificate și abia vizibilă.

Un alt semn distinctiv a bancnotelor false este ornamentul, ce încadrează capul de roman dela *dreapta*. Aici apare, nemijlocit sub cifra de serii, neagră, (colțul drept de sus) un sul și în mijlocul acestuia — la bancnotele veritabile — un *punct plin*, albastru, de mărimea gămăliei acului, pe când la falsificate se vede un *cerc*, de aceeași mărime. Aceasta însă *numai* pe partea dreaptă a capului de roman dela dreapta.

Se mai pot verifica bancnotele à Lei 1000 false și prin proba de aur. Bancnotele veritabile sunt confecționate din o hârtie de bancnote, simțitoare față de aur. Obiectele de aur (de ex. un inel) trecute și apăsate pe aceste bancnote, pe un fond vârtos, lasă semne ori dungi negre. Falsificatele, făcute pe hârtie obișnuită, din contra, nu.

În atențiunea cassierilor dela bănci!

*

Soc. „Riunione Adriatica di Sicurta din Trieste“ importanta și vechia bancă de asigurare italiană (înființată la 1838) a fost autorizată, din partea Consiliului de miniștrii, să funcționeze pe întreg teritoriul țării.

Are capital de acții 100 mil. Lire italiene, rezerve speciale 58 mil. Lire ital. și rezerve teh-

nice Lire ital. 370 mil. În Lei sumele acestea reprezintă Lei 4.600.000.000. Sediul societății este București.

La postul de director general a fost chemat dl Emil Brancovici, directorul gen. al soc. de asig. „Agricola“ și prof. la Academia Comercială, București.

*

Activitatea bursei în anul 1928. În cursul anului 1928 s'au încheiat operațiuni de bursă privind efectele cu dobândă fixă în valoare nominală de 792,588.000 Lei față de 597,127.000 Lei în 1927. Acțiuni s'au încheiat în 1928 în valoare de 5.005,680.000 Lei față de 2.150,252.000 Lei în 1927, cele mai căutate fiind bancarele cu 838.440 bucăți reprezentând o valoare de 2.350,058.000 Lei în 1928. Vin apoi petroliferele cu 1,095.454 bucăți în 1928 pentru o valoare de Lei 1.062,675.000 Lei și industria metalurgică cu 1,117.033 bucăți pentru o valoare de Lei 1.034,665.000. În ordine statistică s'au cerut acțiunile soc. de construcțiuni, foraj etc. Acțiuni neînscrise la cota oficială s'au negociat în 1928 pentru o valoare de Lei 71,632.000.

Ca valoare totală a transacțiunilor în bursă, în efecte și acțiuni în 1928 avem Lei 5.572,712.000.

Devize s'au încheiat în 1928 pentru o valoare de Lei 5,819.168 față de 27.622,064.000 Lei în 1927. Cereale și mărfuri s'au negociat în 1928 pentru o valoare de Lei 115,143.000 față de 120,114.000 Lei în 1927.

*

Taxa scontului. Taxa scontului, la începutul lui Martie a. e., a fost în:

Germania	6 ¹ / ₂ %	India	8
Austria	6 ¹ / ₂	Italia	7
Belgia	4	Japonia	5'48
Bulgaria	9	Letonia	6
Danemarca	5	Lithuania	7
Danțe	6	Norvegia	5 ¹ / ₂
Spania	5 ¹ / ₂	Polonia	8
Estonia	7 ¹ / ₂	Portugalia	8
Statele-Unite	5	România	6
Finlanda	7	Rusia	8
Franța	3 ¹ / ₂	Suedia	4 ¹ / ₂
Anglia	5 ¹ / ₂	Elveția	3 ¹ / ₂
Grecia	9	Cohoslovacia	5
Olanda	4 ¹ / ₂	Jugoslavia	7
Ungaria	7		

*

Renta română a împrumutului cotate la Paris. Guvernul român a primit încunoștințarea oficială din partea sindicului bursei din Paris, că dela 8 Aprilie, nouile titluri de rentă ale împrumutului recent contractat de România, vor fi negociate în bursă fiind înscrise și în cota oficială.

*

Cum se prezintă câmpul la 10 Aprilie 1929.

După un comunicat al Ministerului de domenii, asupra situației agricole, la 10 Aprilie, reese că aceasta se prezintă astfel:

În BUCOVINA semănăturile de toamnă n'au suferit din cauza gerului, ele fiind în tot cursul iernei bine adăpostite sub un strat gros de zăpadă.

În BASARABIA din cauza înghețului s'au cauzat pagube culturilor de toamnă; viile neîngropate au degerat, cele îngropate au eșit nevătămate din iarnă.

În MOLDOVA semănăturile au fost expuse intemperțiilor și au eșit rărite din iarnă. Dintre pomi: nucii, caișii și piersicii se resimt de pe urma gerului, deasemenea au fost vătămate viile neîngropate. La începutul lunii curente s'au pornit arăturile și însămânțările în județele Tecuci și Covurlui.

În MUNTENIA, OLTENIA, DOBROGEA în regiunea muntoasă situația semănăturilor de toamnă este satisfăcătoare; în județele de șes culturile au suferit pagube care variază după așezarea locurilor și după epoca când s'au făcut semănăturile. Viile, cu excepția celor neîngropate n'au avut de înregistrat decât stricăciuni puțin importante, iar dintre pomi, recolta de nuci și caise este în bună parte compromisă. În Oltenia, în județele de șes ale Munteniei, precum și în unele regiuni ale Dobrogei s'au început arăturile și semănatul orzului și al ovăsului în ogoarele de toamnă.

În TRANSILVANIA numai unele regiuni ale județelor: Maramureș, Mureș, Trei Scaune, Brașov, Târnava Mare, Făgăraș, Caraș, Sălaj, Someș și Satul Mare se semnalează pierderi pricinuite mai ales orzurilor neacoperite de zăpadă. În principalele județe agricole: Bihor, Arad și Timiș Torontal grâul nu a suferit stricăciuni și se prezintă excepțional de frumos.

În majoritatea județelor au început lucrările de primăvară.

Starea vitelor. În general situația sanitară a vitelor este satisfăcătoare, în schimb în unele județe, și în primul rând în Basarabia, se simte lipsă de nutrețuri, astfel că animalele domestice au eșit slăbite din iarnă.

În general grâul a rezistat pretutindeni iernei. Au suferit pierderi doar orzurile și rapița.

Dividendele

ce plătesc băncile pe anul 1928.

„Albina“ Sibiu	24%	Lei 120.—	net
„Ardeleana“ Orăștie	20%	„ 100.—	„
„Armonia“ Cincul-Mare	20%	„ 100.—	„
„Auraria“ Abrud	30%	„ 30.—	„

„Banca Agrară“ Cluj	8.5%	Lei 85.—	net
„Banca Carpaților“ București	10%	„ 50.30	„
„Banca Centrală“ Cluj	12%	„ 25.50	„
„Banca Națională a României“ București	75%	„ 375.—	„
„Banca Românească“	16.9%	„ 84.50	„
„Banca Românească din Dalea Someșului S.A. Dej	14%	„ 70.—	„
„Bca Poporală“ Caransebeș	20%	„ 85.—	„
„Banca Poporală“ Dej	14.8%	„ 37.—	„
„Boșana“ Boșca Montană	17%	„ 170.—	„
„Câmpiana“ Mociu	22%	„ 44.—	„
„Codreana“ Băsești	10%	„ 5.—	„
„Cordiana“ Fofeldea	40%	„ 40.—	„
„Corvineana“ Hunedoara	20%	„ 83.50	„
„Crișiana“ Brad	20%	„ 100.—	„
„Dacia Traiană“ Sibiu	16%	„ 32.—	„
„Decebal“ Deva	20%	„ 10.—	„
„Economia“ Cohalm	12%	„ 51.—	„
„Economul“ Cluj	17%	„ 17.—	„
„Furnica“ Făgăraș	18%	„ 90.—	„
„Goronul“ Aiud	18%	„ 36.—	„
„Grănițerul“ Dobra	16%	„ 8.—	„
„Maramurășana“ Sighet	20%	„ 83.—	„
„Minerva“ Beelean	18%	„ 90.—	„
„Mureșiana“ Reghin	16%	„ 16.—	„
„Nădlăcana“ Nădlac	11.90%	„ 59.50	„
„Olteana“ Diștea de jos	16%	„ 80.—	„
„Oravițana“ Oravița	10.5%	„ 51.—	„
„Poporul“ Săliște	22%	„ 22.—	„
„Prima Ardeleană“ Cluj	12%	„ 60.—	„
„Progresul“ Ilia	14%	„ 7.—	„
„Sălăgeana“ Jibou	12%	„ 60.—	„
„Sebeșana“ Sebeș-Alba	20%	„ 100.—	„
„Sentinela“ Novo-Selo	20%	dinari 10.—	„
„Șercațiana“ Șercaia	20%	Lei 20.—	„
„Silvania“ Șimleul-Silvaniei	14.74%	„ 73.80	„
„Vatra“ Cluj	12%	„ 24.—	„
„Viitorul“ Ocna-Sibiului	20%	„ 10.—	„
„Vlădeasa“ Huedin	20%	„ 40.—	„
„Doileana“ Voila	10%	„ 50.—	„

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 6 Aprilie 1929, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	8.624,345.710
Devize	3.654,523.000
Monetă divizionară	4,130.774
Portofoliul comercial	8.103,631.001
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	950,344.730
Datoria Statului	4.000,000.000
Efecte publice	580,585.902

Fonduri de pensuni și asistență pentru personal	100,530.115
Imobile	349,994.645
Mobilier și mașini de imprimerie	58,065.888
Cheltulele de administrație	107,153.918
Efecte și avansuri rambursat prin Stat	4.179,625.000
Argint—Lingouri și monete	6,281.253
Conturi diverse	1.251,656.497
Aur la Moscva	
Totalul activelor	34.446,008.786

Pasiv	
Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	682,208.394
Bilete B. N. R. în circulațiune	20.695,352.342
Conturi curente și recepise la vedere	9.707,548.655
Dobânzi și beneficii diverse	115,469.031
Conturi diverse	2.645,430.364
	34.446,008.786

Raportul între stocul de aur și angajamente 28'37⁰/₀
 Raportul între stocul total și angajamente 40 39⁰/₀

Taxa: { Scont 6⁰/₀
 Dobânda 7⁰/₀

Cursul Valorilor la București

la 18 Aprilie 1929.

EFACTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	85—95
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	70—80
Scris Rurale	5	56 ¹ / ₄ —56 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	55 ³ / ₄ —56
Scris Urb. Iași	5	54 ¹ / ₄ —54 ¹ / ₂
Comuna București	4	60—65
Comuna București	5 ⁰ / ₀	70—75
Imprumutul Național 1916	5	69—69 ¹ / ₄
Imprumutul Unirii 1919	—	62—62 ¹ / ₄
Imprumutul Refacerii 1920	5	65—65 ¹ / ₂
Renta împroprietăririi	5	60 ¹ / ₄ —60 ¹ / ₂
„ 1903 original	5 ⁰ / ₀	80—90
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₀	60—70

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	13050—13100
Marmorosch Blank & Cie ex. cup.	500	1220—1320
Românească	500	1020—1030
„ pui	500	900— 910
De Scont	500	385— 390
Comerc. Română ex. cup.	500	1250—1260
Credif Român	500	1250—1260
Generala ex. cup.	500	720— 730
Viticola ex. cup.	500	375— 380
Comerț Craiova opt.	500	850— 860
Com. Ital. și Rom.	500	960—1000

	Val. nom.	Cursul
Albina Sibiu ex. cup.	500	1250—1300
Carpaților	500	475— 500
Franco-Română	500	390— 400

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7200—7250
Naționala	500	1330—1350
Generala	500	2900—3000
Agricola	500	1250—1300
Steaua României	500	980—1000
Prevederea	200	470— 480
Soc. Urania	1000	2300—2400

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1600—1610
Astra Română	500	2780—2800
Speranța opt.	500	1300—1325
Speranța pui	500	740— 750
Petrol Blok	500	300— 310
Petrolul Rom. opt.	500	825— 850
Petrolul Rom. (pui)	500	400— 425
I. R. D. P. opt.	500	500— 510
I. R. D. P. III vârs.	500	480— 490
Concordia	250	1450—1500
Creditul Minier	500	910— 915

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	850— 855
C. Tramv. Buc.	500	1030—1040
Govora-Călimănești purtător	200	240— 250
Govora-Călimănești nom.	200	230— 235
Cartea Românească	500	405— 410
Creditul Technic purt.	500	525— 530
Creditul Technic nom.	500	515— 525
Letea opt.	500	1150—1160
Clădirea Românească	500	995—1000
Mica ex. cup.	500	695— 700
Carpatina	500	1350—1400
Credit Industrial	1000	860— 870

MONEDE EFECTIVE

Dolari	167'20—167'40
Sterline	814—817—
Lirete	8'87— 8'92
Cor. cehe	4'97— 5—
Franci francezi	6'63— 6'65
Franci belgieni	4'60— 4'65
Franci elvețieni	32'25— 32'50
Mărci germane	39'80— 39'90
Zloți	18'70— 19—
Șilingi austr.	23'70— 23'70
Pengő	29'25— 29'50
Dinari	2'95— 2'97
Leva	1'20— 1'22
Drachme	2'15— 2'18
Lire otomane	84— 85—
Napoleon	650—655—